

юридична книга

Л.М. Стрельбицька,
М.П. Стрельбицький,
В.К. Гіжевський

БАНКІВСЬКЕ безпекознавство

КОНДОР

Національна академія Служби безпеки України
Університет економіки та права “КРОК”

Л.М.Стрельбицька
М.П.Стрельбицький
В.К. Гіжевський

БАНКІВСЬКЕ БЕЗПЕКОЗНАВСТВО

Навчальний посібник

*Рекомендовано Міністерством освіти України,
як навчальний посібник для студентів
вищих навчальних закладів*

Київ

КОНДОР

2007

УДК 351.746.1:347.734
ББК 65.262.1 (УКР)
Б 75

*Рекомендовано Міністерством освіти України, як навчальний
посібник для студентів вищих навчальних закладів
(Лист МОНУ № 14/18.2-870 від 22.04.2004 р.)*

Рецензенти:

В.Ф.Погорілко - доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, Інститут держави і права, м.Київ;

О.П.Снігерьев-доктор юридичних наук, професор Університету МВС, м.Харків;

О.Л.Лісовська - кандидат економічних наук, доцент Національної академії СБ України, м.Київ;

В.Л.Федоренко - кандидат юридичних наук, доцент Національної академії СБ України, м. Київ;

Стрельбицька Л.М., Стрельбицький М.П., Гіжевський В.К.

Б 75 Банківське безпекознавство: Навчальний посібник. /За ред. М.П.Стрельбицького. - К.: Кондор, 2007. - 602 с.

ISBN 966-351-120-6

У навчальному посібнику розглядаються методологічні та організаційно-правові аспекти захисту банків і банківської діяльності в Україні в сучасних умовах.

Для науковців, аспірантів, викладачів, студентів, державних службовців, співробітників правоохоронних органів, підприємців та ділових людей України.

УДК 351.746.1:347.734
ББК 65.262.1 (УКР)

ISBN 966-351-120-6

© Стрельбицька Л.М.,
Стрельбицький М.П., 2005
© «Кондор», 2005

Зміст

ПЕРЕДМОВА ВІД НАУКОВОГО РЕДАКТОРА (Вступ).....	5
Перелік умовних скорочень.....	10

Розділ 1. СТАН НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ Й ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ, ЕКОНОМІЧНОЇ, ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ТА БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	12
ВСТУП ДО РОЗДІЛУ 1.....	13
1.1. Національна, державна, економічна, фінансова безпека табезпека банківської діяльності в умовах становлення української державності.....	14
1.2. Методологія наукового дослідження банків і банківської системи України.....	53
1.3. Формування та розвиток банківської системи України	77
1.4. Сучасний стан банківської системи України та перспективи її розвитку.....	102
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	130
ЗАПИТАННЯ ДО РОЗДІЛУ 1.....	145

Розділ 2. ІСТОРИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ БЕЗПЕЧНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ТА УПРАВЛІННЯ НЕЮ.....	146
2.1 .Історичний досвід державного управління та місцевого самоврядування у забезпеченні економічної безпеки держави.....	147
2.2. Право як засіб управління і захисту банківської системи, банківського регулювання й банківського нагляду в Україні.....	175
2.3. Юридична відповідальність за незаконні операції та правопорушення в банківській системі України.....	200
2.4. Нормативно-правове регулювання безпечної діяльності Національного банку України та комерційних банків.....	227
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	252
ЗАПИТАННЯ ДО РОЗДІЛУ 2.....	270

Розділ 3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ТА БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	272
3.1. Характеристика внутрішніх та зовнішніх банківських ризиків.....	274
3.2. Найбільш поширені і небезпечні незаконні операції в банківській системі та боротьба з ними.....	295
3.3. Основні ознаки “відмивання” коштів через банківську систему та їх виявлення.....	311
3.4. Захист банківських автоматизованих систем, електронних платежів та персональних платежів фізичних осіб від злочинних дій.....	341
3.5. Запобігання використанню в злочинних цілях електронних і пластикових платіжних засобів.....	360
3.6. Прикладні та правові аспекти захисту банківської таємниці.....	391
3.7. Банківський менеджмент та робота з персоналом банків, їх роль у забезпеченні безпеки банківської діяльності в Україні.....	413
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3.....	442
ЗАПИТАННЯ ДО РОЗДІЛУ 3.....	463
 ДОДАТКИ.....	 464
 БІБЛІОГРАФІЯ.....	 587